

A nyíregyházi
Izraelita Hitközség
lapja

5760. Támuз III. évf. 4. sz.

תש"ס חודש תמוז

שפר

Sófár

ב"ה

H i t é l e t   é s   I n f o r m á c i ó

Beszámoló jelentés a 2000. évi közgyűlésre

Mit tettünk, mit nem, és mit fogunk tenni

A hitéletről

A közösségi életünk alapját képező péntek-szombati minjen mellett a zsidó vallási ünnepeken is szinte mindig van minjen. Ros Chodeskor a nőtagok is megjelennek változó létszámban.

A vezetőség elképzelése szerint az előimádkozói feladatok ellátását „házon belül“ oldjuk meg nem csak a sábeszit, hanem az őszi főünnepeken is. Ennek megoldására konkrét elképzelések születtek kiegészítve azzal, hogy igyekszünk egységes főünnepi imakönyveket vásárolni.

Örvendetes, hogy a megváltozott külső körülmények hatására gyakoribbak lettek a szombat délelőtti kiddusok.

**Fenntartási, felújítási
tevékenység**

Az elmúlt évben anyagi okok miatt nem volt lehetőségünk a neológ temetői erdő rendbetételére. Részben a megemelt járadék, részben az Önkormányzat támogatása alapján az elvadult erdő ligetszerű kialakítását és új növényzet telepítését ez év végéig elvégezzük. **Ezúton is kérjük a temetőt látogató hittestvéreket, hogy a munkálatok alatt a temető gondnokának jelzését vegyék figyelembe.**

Hitközségünk kezdeményezte temetőnk védetté nyilvánítását, melyről a város közgyűlése fog dönteni.

Folytatjuk a közösségi épület további felújítását, a zsinagóga utcai homlokzatának főbejáratainak és körbefutó járdáinak felújítását, valamint a több helyen

hibás csapadékelvezető rendszer javítását. Felújítjuk az udvart oly módon, hogy a nehezen, költségesen fenntartható fűvesítés helyett zúzott mészkövet - murvát - terítünk le, és kertészeti terv alapján telepítünk dísznövényzetet.

A fenti munkálatokhoz szükséges pénzösszeg 80%-át pályázat útján

birodalmukat és újabb igényekkel lépnek fel, melyeket biztosítunk. Természetesen vannak kiemelkedő hozzáállású hölgytagok, akiknek a Nőegylet fenntartása mellett a sábeszi kiddusok, a sikeres purimi, és peszáchi rendezvények lebonyolítását is köszönhetjük. Igen jól sikerült az első Lág Báomeri kirándulás, melyet remélhetőleg rendszeressé tudunk tenni.

Közgyűlés: 2000. július

26-án 15:00-tól

**Ezt követően vendéglátásra hívjuk
hittestvéreinket.**

teremtettük elő a Nemzeti Örökség Program keretében.

**Pénzügyek, szociális
tevékenység**

A Hitközség vezetése a pénzügyi és számviteli előírások szigorú betartásával költségvetés szerint gazdálkodik, könyvelői iroda közreműködésével.

A Hitközség elmúlt évi gazdálkodásának mérlegét, a 2000. évi tervet a közgyűlés napján megvitatásra és elfogadásra a közgyűlés elé tárjuk.

A Szociális Bizottság a 2000. évben is kidolgozta a szociális támogatás elveit és pénzügyi kereteit, melyet a közgyűlés hivatott megtárgyalni és elfogadni.

A nőegyletről

Hitközségünk változatlanul igen aktív részét jelentik a Nőegylet tagjai, akik maguknak érzik, gondozzák a megújult

Egyéb

Ez évben létrehoztuk a Kulturális Bizottságot, mely feladata a belső, elsősorban tradicionális rendezvények, illetve egyéb kulturális rendezvények megszervezése. Így például az igen pozitív városi visszhangot jelentő koncert halachikus szempontokat is figyelembe vevő megrendezése, melynek bevételét átutaltuk az árvízkarosultak javára.

Javasoljuk a közgyűlés felé, hogy a vezetőség által tagjai közé kooptált Sternbach Lajos urat az Alapszabály értelmében vezetőségi taggá válassza meg.

Javasoljuk a közgyűlés felé, hogy az éves költségvetés tárgyalása az adott év II. negyedévében, legkésőbb június 30-ig kerüljön sor, mivel a MAZSIHISZ által folyósított járadékok, támogatások mértékének, és a pályázati eredmények ismerete csak ezen időszakra tisztázódik.

Tájékoztatjuk a közgyűlést arról, hogy az orosi ingatlan vonatkozásában újabb jogi lépésekre került sor a MAZSÖK részéről, mely pozitív eredménye esetén a vételár Hitközségünket illeti meg.

Kertész Gábor
hitközségi elnök

Perbeszédék a zsidóság védelmében

Magunknak írom

Bár nem magunknak kellene meggyőződni az igazunkról. De néma cinkossá mégsem válhat az ember. Arról van szó, hogy ma már rendszeresen, kvázi kísérőszöveggként zsidóznak mindenfelé, a Vasárnapi Újságtól az Országgyűlésen és a Fővárosi Önkormányzat Közgyűlésén át a Hősök terén gyülekező foghíjasok és elegánsok tömegéig, a stadionokról nem is beszélve. Általában nem indulatosan zsidóznak, csak rutinból, mellékesen mondják az ősrégi szidalmakat. Nem szabad rájuk haragudni. A zsidózás úgy kell nekik, mint kiszáradóban lévő árvalányhajnak az eső.

Az antiszemita tulajdonképpen fordított arisztokrata. Az arisztokrata érdeke, hogy beleszületett valamibe, rangba, vagyonba, az antiszemitaé, hogy nem született bele a zsidóságba. Ingyen érdem, nem kell hozzá tehetség, műveltség, csak mázli. S íme, minél nyomasztóbb az ember jelentéktelensége, annál édesebb a vigasz, hogy legalább nem zsidó, nem cigány, nem meleg. S kis ügyességgel már el lehet hitetni e mélyfiúkkal, hogy ez a negatívum „nem lenni valaminek”, valójában pozitívum, a nemzeti nagyszerűség billoga, amit a politikától kaptak ajándékba. Az a rangjuk, hogy nem zsidók, nem tartoznak sem Jézus, sem az apostolok népéhez. Amikor Európa keresztényei térdre borultak úrfelmutatóskor, az ő pogány őseik a pusztában, táltosok vezetésével, fehér lovat áldoztak, s a Hadúr előtt hányták-vetették a buzogányukat.

A keresztények nem gyűlölik, nem is gyűlölhetik a zsidókat, „idősebb testvéreiket”, ahogy II. János Pál pápa mondta. Aki a zsidót gyűlöli, az Keresztelő Jánost, Máriát, Józsefet és Jézust

gyűlöli, Pétert, és Pált gyűlöli, János tanítványt, akit az Úr szeretett, s valamennyiüket, akikre pünkösdkor leszállt a Szentlélek. Zsidók voltak valamennyien. Akkor hát? A zsidógyűlölet nem a keresztényektől, hanem a megkeresztelt pogányoktól származik. A megkeresztelt rómaiaktól, teutonoktól, mindenféle belső-ázsiai népektől, akik a testükre csurgatták a szentelt vizet, s az soha nem szivárgott el a lelkükig.

A megkeresztelt pogányok már csak azért is gyűlölködnek, mert két zsidó nevezetesen Mózes és Jézus, olyan erköles törvénnyel nyomasztja máig az életüket, hogy véglegesen elvette tőlük, bűnné nyilvánította a zabolátlan pogány életörömöt. bezárta őket a bűntudat, a vezeklés, a megtisztulás, az üdvözülés és az elkárhozás birodalmába.

Érdemes megfigyelni, hogy a zsidókat mindig olyasmivel vádolták, ami biblikus erköles törvénybe ütközik. A zsidók számára - étkezésükben, szexuális érintkezésükben - a legszigorúbban tiltott a vér. A kóseren levágott állatot ki kell véreztetni, vért nem szabad enni, inni, a menstruáló nő, amíg vérzik, tisztátalan, érinthetetlen. Tehát megfogalmazódik a vérvád: húsvét ünnepén a zsidók keresztény szüzek vérével keverik a pászka tésztaájához.

A mózesi törvények bonyolult tisztálkodási, megtisztulási szabályokat írnak elő, a medencében való teljes alámerüléstől a naponta többszöri kézmosásig. tehát: a zsidó piszkos és bűdös.

A törvény sok oldalúan korlátozza a szexuális élet szabadságát, szentnek nyilvánítja a házasságot, büntetve a házasságon kívüli nemi életet, a vérrokonok házasságát, a nemi erőszakot. Tehát a zsidó túlfűtötten érzi és parázna.

Az élet gazdasági és pénzügyi szabályozása olyan szociális szempontokat érvényesít az Ószövetségben, amelyek

egyedülállóak. Az uzsora üldözését. A zálog visszaadását napnyugtakor. Aratásakor a mező szélének érintetlenül hagyását, mert ami ottmaradt, az a szegényeké. A hetedik és az ötvenedik évet, amikor az eladott birtokok visszakerülnek eredeti tulajdonosukhoz, és a rabszolgák szabaddá lesznek. Tehát: a zsidó pénzéhes, zsugori, kegyetlen uzsorás.

Az emancipáció után a zsidóknak jelentős szerepük volt a polgárosodásban, a modern ipar, kereskedelem, tudomány és művészet kialakulásában. Ám a zsidógyűlölő erről nem akar tudni. Mint ahogy csak a gazdag, jómódú zsidót veszi észre és irigyli, de soha nem látja meg a nyomorult, hótszegény, a hitközségek ingyenkonyháján étkező, rongyos zsidót.

Meddig lesz nálunk zsidókérdés? Ameddig azon vitatkoznak, hogy a fasizmus idején 300 ezer vagy 600 ezer zsidót deportáltak-e Magyarországról. Amíg a hatalom ki nem mondja, a sajtó le nem írja, s nem lesz közmegegyezés arról, hogy 1944-ben több százezer magyar polgárt deportáltak és gyilkoltak meg. nemzsidót, cigányt, nem kommunistát, nem meleget, hanem magyart. S ettől kezdve a holokauszt nemcsak a zsidók ügye, hanem magyar ügy. A zsidókérdés pedig véget ért. De csak ekkor ért véget.

Dr. Popper Péter (HVG 2000.07.01.)

Istengyilkosok

Christokronoi - istengyilkosok, mondta ki a háborzongató verdiktet Chrysosotom Szent János, a filozófus, az első századok egyházatyái közül is az egyik legantiszemita. Ezzel a kijelentéssel a zsidó nép ellen soha le-nem-folytatott per végeredményét prejudikálta a hivatalos kereszténység. Megtetézve még ezt azzal, az abszurd és aljas váddal, hogy t.i. a zsidó nép kollektíve bűnös Jézus kereszt-haláláért, hogy aki ezentúl zsidónak születik majd, tudattalanul is bűnsegédi bűnrészességben vétke az Istenember

„A zsidógyűlölet nem a keresztényektől, hanem a megkeresztelt pogányoktól származik.“

fizikai megsemmisítésében. Hogy a zsidó nemzet tagjai, bárhol és bármikor éljenek is, mindig átkozottak lesznek. A deicídium és a genocídium - a vád, ami bizonyítatlan, és a büntetés, amit a zsidókon folyamatosan végrehajtanak. A történelem mint eszme a múltbéli események racionális koherenciáját igényli, aminek szinte azonnali konzekvenciája és a jövőnek valamiféle felépítése lesz.

Az első számú vérvád, az Istenember meggyilkolása mögött határozott koncepció bontakozik ki. Elvitatni, vagy inkább elbitorolni a zsidók különleges státuszát az etika keresztény Európájában vagy a keresztény Európa etikájában. Magában a zsidó - keresztény etikai kontinuitásban követik el éppen a keresztény teológia kontextusában legfelháborítóbb több-mint-bűnt, hibát, hogy a kizárólagos szeretetelven alapuló rendszerbe beleviszik a Gonoszt, és ráadásul - fizikai, sőt kollektív emberi arcot kölesönöznek neki: a zsidó nép arcát. Amelybe ettől az időtől kezdve beleégetik a gyilkos-billogot. Végül pedig, az Egyistent megálmódó és szakrális irodalmát kivajúdó zsidó népet vádolják meg ugyanennek az Istennek a meggyilkolásával. Ez egy katasztrofális logikai bukfenc, de ettől kezdve ezeknek az illogikus agyszüleménynek lesz alkalmuk az európai történelmet befolyásolni. Ha nem is alakítani, bár ehhez is számos esetben közel állt az öreg kontinens. (...)

Dr. Staller Tamás

A fenti írás egy előadás részlete, mely a Goldmark teremben hangzott el 2000. májusában a Zsidók a XXI. században Magyarországon címmel rendezett konferencián. A teljes előadás szövege olvasható a Hitközség irodájában.

Csak egy újabb ok

Szeretnék az alábbiakban három indokot felhozni arra, hogy miért ellentmondásos a keresztények részéről azt a vádat, kárhóztatást megfogalmazni a zsidók felé, hogy megölték Jézust.

De talán először érdemes megvizsgálni azt, hogy mi is történt pontosan, vagy mivel ez tulajdonképpen egy büntetőügy, stílusosan szólva: állapítsuk meg a tényállást.

Jézus rabbiként működött a korabeli Júdeában és Galileában. Ezt bizonyítja, hogy tanítványokat gyűjtött és tanításai, azaz kialakult teljes teológiája volt. Fellépése során erősen ostromozta a kora

vallási vezető rétegének képmutatását, és korrupcióját, ami természetesen nem tette őt népszerűvé az államvezetők előtt. Rövidesen a papok meg is vádolták őt istenkáromlással és a sábat megtörésével, amiért a Tóra szerint halálbüntetés járt. Mivel azonban Júdea római provincia volt, római fennhatóság alá tartozott, a zsidó hatóságok nem hajthatták végre a kivégzést, mert - bár a kisebb ügyek megmaradtak a Szanhedrin joghatósága alatt - a főben járó eseteket a római hatóság feje - aki esetünkben Pontius Pilatus procurator volt - magához vonta. Ezért a zsidó hatóságok átadták Jézust Piltusnak,

és arra kérték, hogy feszítse keresztre, ami az akkori Római Birodalom „villamos széke” volt. Az istenkáromlás, és persze a sábat megtörése a római jog szerint nem vont maga után halálbüntetést, így új vád született: felségsértés. Mivel Jézus azt mondta magáról, hogy ő a zsidók királya, - hiszen Dávid király leszármazottja -, ezért a római császár felé követt el felségsértést, amit a rómaiak már halállal büntettek. Ezek után adták át Jézust a római rendfenntartóknak, akik kivégzőfára feszítették. Tehát elmondhatjuk, hogy Jézust a rómaiak végezték ki, a római jog szerinti büncselekmény miatt, a római szokások szerinti kivégzési móddal. Természetesen a képhez az is hozzá tartozik, hogy ezt a folyamatot a zsidó főpapok indították el.

Azonban...

A keresztények önmagukkal kerülnek ellentmondásba akkor, hogy ha ezért a zsidókat kárhóztatják még az esemény után 2000 évvel is.

Először is azért, mert az evangéliumokból (evangélium: örömhír) egyértelműen kiderül, hogy Jézus pontosan azért élt, hogy az életét feláldozza elsősorban Izraelért, másodsorban pedig az egész emberiségért. Ugyanúgy, ahogy a mózesi áldozatok kicsorduló vére elfedezi a bűnöket, Jézus kifojt vére is lemossa mindenki bűnét - tartja a keresztény teológia. Jézus az Isten áldozati báránya, aki az egész világ bűneit felvette - írja János (Jochánán) evangélista. Jézus ártatlan volt, mégis két bűnöző között végezték ki; de nem a saját, hanem az egész emberiség bűneiért. Tehát ha Jézus nem hal meg, nem folyik ki a vére, akkor nincsen a mai napig sem engesztelő

áldozat a bűnökért.

Másodszor. Az evangéliumok egyértelműen tanúskodnak a mellett, hogy Jézust előre figyelmeztették, hogy ne menjen fel Júdeába, mert bíróság elé akarják állítani, és ki akarják végezni. Jézus maradhatott volna Galileában, vagy elmenekülhetett volna Egyiptomba, - hiszen ott töltötte gyermekkorának nagy részét - de Jézus mégis felment Júdeába. Az evangéliumok szerint Jézus azt is pontosan tudta, hogy az egyik tanítványa segédkezni fog az ő elfogásában, és azt is tudta, ki az. Itt is magakadályozhatta volna a halálához vezető folyamat kiteljesedését, de ő nem tette ezt. Az elfogása előtti imáját, és harcát részletesen leírja János evangéliuma. Még mindig meggondolhatta volna magát, de ő töretlenül kitarva tudatosan engedte, hogy elfogják, és kivégezzék. Meggyőződése, hogyha Jézus akarta volna, megakadályozhatta volna a kivég-

zését. Tehát ezt - és ez a keresztény teológia fundamentális eleme, e nélkül nem kereszténység a kereszténység - ő önkéntesen vállalta. Ha ez így van, miért vádolják még mindig a zsidókat?

Harmadszor. Nem tartható keresztény alapokon a zsidóság kollektív vádjá sem, hiszen az evangéliumok szerint Jézus igen népszerű volt az „egyszerű” zsidók körében, mivel azt írják, hogy hatalmas tömegek hallgatták őt. (Gondoljunk csak az 5000 ember megvendéglésének történetére - és akkor csak a férfiakat számolták.) A halála után pedig majdnem két hónappal szintén tömegek fogadták el őt az Apostolok Cselekedete szerint. A zsidóság egésze sokkal inkább egy már antiszemita és antijúdaista vallást utasított el, ami később alakult ki. Figyelembe kell venni azt is, hogyha a zsidóság kollektíve bűnös, akkor I-ten mégis miért gyűjtötte össze Izraelt, és támasztotta fel újra a zsidó hazát?

Mindezek alapján úgy vélem, az istengyilkosság vádjá ellentmond a keresztény teológia alapvető elemeinek. Bár szerintem sok keresztény nem is Jézus - egy zsidó rabbi - miatt aggódik annyira. Csak egy újabb okot talál a zsidók ellen...

Tóth Péter

„Ha Jézus akarta volna, megakadályozhatta volna a kivégzését.”

A szociális támogatás feltételei 2000. évben

1.) 2000-ben szociális támogatásra jogosult:

- a nettó 40 ezer Ft alatti jövedelmű egyedülálló, vagy a gyermekét egyedül nevelő szülő

- a nettó 35 ezer Ft alatti egy főre jutó jövedelmű házaspár, illetve család.

A fenti jövedelmi szintű érintettek a Szociális Bizottsághoz segélyezési kérelmet nyújthatnak be. Mellékelni kell az öregségi, vagy egyéb (pl. MAZSÖK,) nyugdíj szelvényeket, vagy más, a keresetet igazoló okmányok másolatát.

2.) Jövedelemtől függetlenül - az erre utaló orvosi igazolást mellékelve - bárki benyújthat rendkívüli egészségügyi ellátásra, illetve gyógyászati segédeszköz beszerzésére vonatkozó „eseti segély-kérelmet”.

Ugyancsak jövedelmétől függetlenül kérhet támogatást az, akinek további életvitelét valamilyen anyagi teher veszélyezteti.

A kérelmek elbírálásához a Szociális Bizottság az érintetteknél szükség esetén környezet-tanulmányt végez. A kérelmező beadványán lehetőleg tüntesse fel saját és apanya héber nevét is.

3.) Iskoláskor alatti, a közoktatásban vagy a felsőoktatás nappali, illetve levelező tagozatán tanuló gyermekét nevelő szülő részére - a jövedelem nagyságától

függetlenül - évente két alkalommal évente meghatározott keretösszegű támogatást adunk gyermekenként. A kérelmet a 18. életévét betöltött gyermek maga is beadhatja.

A támogatás:

- a tanulóknak taneszköz vásárlásáról szóló, vagy tanulmányával összefüggő számla,

- iskoláskor alatti gyermek esetén a ruhanemű, vagy a gyermek nevelését szolgáló eszköz vásárlását igazoló számla benyújtása alapján történik.

A támogatás kifizetéséhez kérjük a gyermek, vagy gyermekek magyar és lehetőség szerint héber nevét, születés(ük)nek idejét, a tanuló intézetet is feltüntetni.

Kérjük Hittestvéreinket, hogy a bejelentéseket, kérelmeket folyamatosan juttassák el a Hitközséghez. A vezetőség a döntésről és a támogatás mértékéről mindenkit írásban értesít. Rendszeres segély folyósítására a Hitközségnek nincs lehetősége.

A kérelmek bármikor benyújthatók! Elbírálásukat és a támogatás átadását igyekszünk minél előbb megoldani. A kifizetések végső határideje: 2000. december 10. Ezt követően igényeket csak a következő évben tudunk kielégíteni.

Szombat-tallózó

Felhívjuk hittestvéreink figyelmét, hogy a Hitközség irodájából kikölcsönözhető a Szombat című folyóirat, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület lapja. Legutóbbi számában is több érdekesség

van, többek között a Magyarországi zsidó Hitközségek Szövetsége vezetésében uralkodó állapotokról „Közösség és vezetője” címmel megjelent cikk.

A „Tiferet Israel” zsinagóga ajándéka

Az Egyesült Államokban gyakori, hogy a Hitközségeknek „speciális” nevet adnak. A Tiferet Jisrael, azaz Izrael dicsősége nevet vette fel az a zsinagóga, amelynek tagja Nánási János innen

elszármazott hittestvérünk is. A zsinagóga két igen szép bima terítővel ajándékozta meg Hitközségünket, amiket Nánási János hozott el, és adott át nekünk.

Klimatizált imaterem

Hitközségünk megújult imaterme kellemes környezetben várja a davenolókat. Az egyetlen probléma csupán az maradt, hogy nyáron az imaterem hatalmas ablakain keresztül a nap rendkívül felmelegítette a terem levegőjét.

Sárosi Tamás hittestvérünknek köszönhetően a közelmúltban klimaberendezés beszerelése valósult meg, melynél fogva akár a legnagyobb kánikulában is kellemes hőmérséklet biztosítható az imateremben.

Sárosi Tamás hittestvérünknek ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Ne együnk flekkent!

A Sófár előző számának egy hírdetésébe egy halachikusan problémás mondat csúszott be. Flekkensütésre invitáltuk gyanútlan hittestvéreinket.

Mivel az Új Élet szerkesztőségének is megküldjük az újságot, és mivel az Új Élet szerkesztőségében található Magyar Értelmező Kéziszótár, ezért az Új Élet önazonosságát vállalni nem merő, vagy nem akaró újságírója értelmelte a felekkent kifejezést - ami olyan állapotára vonatkozik, aminek a fogyasztását a Tóra tiltja.

Ezzel kicsit Hitközségünket pellengére állította anélkül, hogy meggyőződött volna arról, hogy a flekken tényleg flekken-e.

Hitközségünk elnöke reagált a „budapesti capriccio“-ra kérve, hogy válaszát hasonló kiemeléssel közölje az újság. Ezzel szemben a reagálást az Új Élet olvasói levélre degradálta le, nem „rakta ki az ablakba”.

A minap kaptunk egy levelet Izraelből, mely így kezdődik: „Tisztelt Kertész úr! Az 'Új Élet' hasábjain olvastuk levelét, és bár az előzményeket nem ismerjük, örömmel értesültünk leveléből a nyíregyházi hitközség aktív tevékenységéről.”

Nos. Kétség kívül igaz... Ne együnk flekkent, sőt még csak ne is invitáljunk flekkenezésre. De hogy a flekken híre, és egyúttal a nyíregyházi Izraelita Hitközség aktivitása már Izrael is bejárta, talán ennyit megért az a baromfi vírsli!

T.P.

Rövid drosi a rágalmazásról

„*Ne járj, mint rágalmazó néped között.*„ - írja a Vájikra (19:16) Ez a micva igen fontos, mert egy közösségben így lehet jelen a békesség és a nyugalom. Álljon itt az a kommentár ehhez a tórai parancsolathoz, amit a Dr. Hertz Brit Birodalmi főrabbi szerkesztésében kiadott *chimis* tartalmaz.

„Szó szerint: ‘*Ne járj, mint házaló*’. Ez a kifejezés arra vonatkozik, aki mindenfelé megfordul és botrányos vagy rosszakaratú híreket és pletykákat gyűjt, kihallgatja az emberek titkait és azokat mindenhol elmeséli. (Rási). Ez alattomos cselekedet még akkor is, ha amit elmond igaz és minden rosszakarat nélkül adja tovább (Maimonidesz). ‘Nincs ennél megvetendőbb jellem; az ilyen egyén a társadalom pestise, és el kellene távolítani az emberek lakóhelyeitől’ (Adam Clarke). A gonosz pletyka sokszor többet árt, mint a rosszakaratú rágalmazás. Ezért imádkozunk háromszor napjában: ‘Istenem, őrizd meg nyelvemet a rossztól, és ajkaimat a hamis beszéd-től.’ A rágalmazó, a gonosz nyelvű ember rosszabb mint a gyilkos, mert tönkreteszi az ember jóhírét, ami több az életnél.“

Valóban. A kép a nyíregyházi zsinagógát ábrázolja. Ez a makett fényképek alaján készült gyufából, és az izraeli Bét-Edut Múzeumban van kiállítva Nir-Galimban. Taub Chajim úr hozta el nekünk a fotót Izraelből. Taub úr nyíregyházi zsidó, aki a Síp utcai haiderben tanult gyermekkorában.

Kiválasztották a nyíregyházi Hitközséget

Cfátban található a Magyar Nyelvterületről Származó Zsidóság Emlékmúzeuma. A múzeum egy újítás keretében kompjuterizált információ-központot kíván kifejleszteni, mely tulajdonképpen egy olyan interaktív számítógép lesz, aminek képenyője megérintésével lehet majd kiválasztani azt a hitközséget, amiről

a múzeum látogatója információt szeretne kapni.

A múzeum az ismertetendő hitközségek közé beválasztotta a nyíregyházit is. E célból vették fel a kapcsolatot velünk, bár Riczu Zoltán történész-muzeológus közreműködésével ez a kapcsolat már létezett.

Rosh Chodes
bencsolás:
július 29.

Rosh Chodes
Áv:
augusztus 2.

Imarend
T'sa Beávra:

augusztus 9., szerda: 17:30
augusztus 10., csütörtök: 8:30

Smuél: a várva várt gyermek

A következőkben Smuél próféta könyvéből nézzük át a fontosabb történeteket. Smuél könyve magának a próféta születésének történetével kezdődik.

Élt egy zsidó Izraelben, akinek a neve Elkáná ben Jerochám volt. Két felesége volt Elkánának, az egyiket Chánának, a másikat Peninának hívták. (A Cháná a mai napig egy igen népszerű női név a zsidók között.) Chánának azonban nem volt gyereke, míg Peninának igen.

Elkáná pedig időről időre felment a városából Silóba, hogy áldozatot mutasson be az Örökkévalónak. Silóban Éli főpap két fia, Chofni és Pinchász teljesített szolgálatot.

Elkáná Chánát jobban szerette és neki többet is adott az áldozatból, azonban az Örökkévaló bezárta Cháná méhét, és nem volt gyereke. Ezért Peniná rengeteget gúnyolta, és bosszantotta őt. Cháná pedig mindig keservesen sírva fakadt, és még az étvágya is elment.

Az egyik alkalommal, amikor újra Silóban voltak, Cháná a Szent Sátorban imádkozott, Éli főpap pedig a Sátor bejáratánál ült a székén és nézte az aszszonyt.

Cháná pedig csak zokogott és így imádkozott:

- Seregek Ura! Ha tekintesz szolgálóleányod nyomorúságára, és megemlékezel róla, és nem felejtkezel el szolgálóleányodról, és fiút adsz nekem, akkor egész életére az Örökkévalónak adom őt, és borotva nem fogja érinteni a fejét.

Mivel Cháná csak a szívében imádkozott, de a szája mégis mozgott, ezért Éli azt hitte, hogy részeg. Így szólt az aszszonyhoz:

- Meddig nem józanodsz még ki?

- Nem uram - válaszolta Cháná, - keserű szívű asszony vagyok én, és csak a szívemet öntöttem ki az Örökkévaló előtt.

- Akkor menj békességgel és Izrael I-

tene adja meg neked kérésedet - válaszolta a főpap.

Cháná megvígasztalódott, és többé nem látszott az arca szomorúnak. Mikor hazamentek az Örökkévaló megemlékezett Chánáról és teherbe is esett, majd miután megszülte fiát a Smuél nevet adta neki, ami azt jelenti, hogy „I-ten meghallgatott“.

Amikor Smuél kicsit nagyobb lett, Cháná elvitte őt Éli főpaphoz, hogy örökre az Örökkévaló szolgálatában maradjon.

- Én vagyok az az asszony - mondta Éli főpaphoz, - aki itt imádkozott gyerekért. Itt van ez a fiú, akit kértem, és most megkaptam, ezért az Örökkévalónak adom egész életére.

Ezután a T'nách Cháná énekét írja le, ami egyik azon kevés énekek közül, amiket a T'nách megőrzött a zoltárok könyvében kívül.

„Örvendezett a szívem az Örökkévalóban, az én szarvam felemeltetett az Örökkévalóban! Szám is bátran kinyílt ellenségeim ellen, mert örvendezek a te szabadításodban! Nincs olyan szent, mint az Örökkévaló, mert nincs rajtad kívül más, és nincs olyan kőszikla, mint a mi Istenünk...“

Smuél tehát ott maradt Éli főpaphoz, hogy segítse az Örökkévaló szolgálatában, Cháná pedig még három fiút, és két lányt szült férjének.

Éli fiai rossz emberek voltak, mert a szívükben nem ismerték I-tenet. Abban az időben az volt a szokás, hogy ha valaki felment Silóba, hogy áldozatot mutasson be Izrael I-tenének, a papok az áldozati húsból úgy vették ki részüket, hogy a kezükbe vettek egy három fogú villát, és a húst főző kondérba beledöfték. Ami a villán fenmaradt, az a rész a papoké volt. Éli fiai ellenben sült húst akartak, ezért még mielőtt elkezdték volna főzni a húst, erőszakkal vették el a részüket az áldozótól. (Az áldozati állat egy részét - az áldozat típusától függően - az oltárra

rakták, míg a más részt elfogyasztottak közösségi étkezés keretében.) Éli fiainak ezen fura gyakorlata miatt a nép egyszerűen megutálta az áldozást, ezért a bűnük igen nagy volt I-ten előtt.

Eljött egy próféta Élihez, és azt mondta neki, hogy I-ten megelégedte fiai bűneit, ezért egy napon fognak meghalni mindketten.

Teltek a napok, és Éli főpap szemei már megvakultak. Smuélhez pedig először szólt I-ten. A kisfiú a Szent Sátorban feküdt. I-ten megszólította. Smuél azonban azt hitte, hogy Éli szól hozzá, ezért odaszaladt a főpaphoz, és jelent-kezett nála. Éli azonban azt mondta neki, hogy nem ő szólt, menjen csak aludni.

I-ten újra szólt Smuélhez, a kisfiú azonban megint Élihez ment, mert még nem ismerte az Örökkévalót, és nem tudta, hogy milyen, ha I-ten szól hozzá. Amikor harmadszorra is Élihez ment, a főpaphoz eszébe jutott, hogy hátha I-ten szól a fiúhoz és ezt mondta Smuélnek:

- Ha még egyszer a nevedet hallod, mond ezt: „Szólj Örökkévaló, mert hallja a szolgád.“

I-ten újra szólt Smuélhez:

- Smuél, Smuél!

- Szólj, mert hallja a szolgád. - válaszolt a fiú.

Az égi üzenet Éli főpapról, és fiairól szólt újra. I-ten elmondta, hogy olyat cselekszik Izraelben, hogy mindenkinek belecselekszik a két füle a híre hallatán. Igen nagy az Éli házának bűne, mert Éli nem akadályozta meg, hogy fiai gonoszul cselekedjenek. Ezért I-ten megítéli Éli családját, mert a bűnüket már semmilyen áldozattal nem lehet eltörölni. Reggel Éli főpap természetesen nem tudta megállni, hogy ki ne szedje a fiúból azt, a mit I-ten mondott neki.

- Ő az Örökkévaló, cselekedjen úgy, ahogy az a szemében jó - nyugodott bele Éli az ítéletbe.

Smuél felnőtt, és híres próféta lett belőle, akit ismertek Dántól Beér Seváig.